Memo

0098202243

Aan:	Gemeenteraad
Van:	College B&W
Team:	
Datum:	19 oktober 2023
Onderwerp:	LEADER
Bijlage memo:	1
N.a.v. toezegging raad d.d.:	

Graag informeren wij u over de stand van zaken wat betreft het LEADER-programma.

LEADER
Het LEADER-programma is een Europees subsidieprogramma gericht op financiering van projecten op het platteland. Kenmerkend is de bottom-up aanpak bij alle facetten van het programma. Tot nu toe werd LEADER vooral ingezet in krimpgebieden en stond de sociaaleconomische ontwikkeling en versterking van de sociale cohesie centraal. Voor de komende periode van 2023-2027 is dit uitgebreid met thema's op het gebied van klimaat, milieu, water, landschap en biodiversiteit. Ook heeft de provincie Fryslân gekozen om een zogenoemde '*open call'* te organiseren en alle Friese gemeenten te benaderen.
Het subsidieprogramma wordt in de komende periode ingezet in zogenoemde LEADER-gebieden, die door Gedeputeerde Staten benoemd worden. Het werkingsgebied van LEADER in Zuidoost-Friesland betreft de gemeenten Opsterland, Weststellingwerf, Ooststellingwerf, Heerenveen en Smallingerland. De regio telt 188.763 inwoners. De LOS is toegespitst op de ontwikkeling van het landelijk gebied. Uitgesloten van deelname zijn plaatsen en steden met meer dan 30.000 inwoners. Dat betekent dat Heerenveen en Drachten niet worden meegenomen.

Open call
In oktober 2022 heeft het college van B&W positief gereageerd op de verkenning en deelname aan LEADER. Samen met de gemeenten Heerenveen, Ooststellingwerf, Opsterland en Smallingerland hebben wij ons als LEADER-gebied ingeschreven. Om te mogen deelnemen als LEADER-gebied is een financiële bijdrage beschikbaar gesteld voor deze LEADER-periode van 2023 tot en met 2027.
Vanuit Weststellingswerf is de bijdrage afgerond € 80.000,- (vier jaren € 20.000) in zijn totaliteit. Let wel, dit bedrag wijkt af van het bedrag zoals vermeld in de Kadernota. Dit heeft ermee te maken dat Opsterland zich na de aanvraag voor onze kadernota heeft toegevoegd als deelnemer in ons kandidaat LEADER-gebied. Hierdoor is de bijdrage voor iedere gemeente in het gebied lager geworden, doordat we het bedrag nu verdelen over 5 gemeenten in plaats van 4.

Lokale Ontwikkeling Strategie (LOS)
Om als LEADER-gebied in aanmerking te komen moet door belanghebbende private en publieke gebiedspartijen een breed gedragen *Lokale Ontwikkelings Strategie (LOS)* opgesteld worden. Dit document beschrijft de doelen en aanpak voor het gebied en vormt de basis voor de latere uitvoering.
Het opstellen hiervan vond plaats onder aansturing van een projectgroep, die samengesteld is uit representatieve private en publieke leden uit het gebied (*Local Action Group (LAG)).* In ons LEADER-gebied heeft de adviescommissie van het IMF deze taak op zich genomen. De provincie gaat uit van een regionale inbedding van het LEADER-programma, met als uitgangspunt uitvoering in de volledige regio. Gemeenten hebben input aangeleverd aan de LAG wat gebruikt kon worden voor de LOS.

Beoordelings- en benoemingsproces
De LOS is opgesteld en ingediend ter beoordeling (onderaan deze brief zal een tijdspad worden aangegeven). Let wel: Zuidoost-Fryslân heeft dat niet als enige gedaan. Ook 4 andere Friese regio's hebben een LOS ingediend. Een onafhankelijke commissie met leden uit Fryslân, Groningen en Drenthe gaat de ingediende strategieën, per provincie, beoordelen. Voor Friesland geldt dat maximaal 3 gebieden worden aangewezen als LEADER-gebied. Dat betekent concreet dat er een kans van 60% is dat onze regio als LEADER-gebied wordt aangewezen.

Inhoud LOS
Als bijlage bij deze memo vindt u de opgestelde LOS die namens ons gebied (Heerenveen, Ooststellingwerf, Opsterland, Smallingerland en Weststellingwerf) is ingediend. Ik wil hierbij duidelijk vermelden dat het om een **conceptversie** gaat. Dit is nog niet de definitieve versie. Waarom? Deze LOS wordt alleen van kracht als onze regio wordt aangewezen als LEADER-gebied. Indien dit niet het geval is, heeft dit document geen enkele waarde en wordt er geen verdere opvolging aan gegeven.

Resultaat voor Zuidoost-Fryslân
Mochten wij tot LEADER-gebied worden benoemd, dan komt een bedrag van € 3,8 miljoen beschikbaar voor initiatieven in ons gebied. De Europese Unie draagt 50% (1,9 mln) bij. Provincie en gemeente dragen gezamenlijk ook 50% (1,9 mln) bij, waarvan de provincie 80% voor haar rekening neemt.
Dit bedrag kan geïnvesteerd worden in projecten die bijdragen aan sociale cohesie, sociaaleconomische ontwikkeling, klimaat, milieu, water, landschap en biodiversiteit. De LAG behandelt en beoordeelt aanvragen voor LEADER-subsidiegelden.

Tijdspad
- 29 augustus: eerste bijeenkomst selectiecommissie. De Noordelijke beoordelingscommissie is eind augustus bij elkaar gekomen en heeft de subsidieaanvragen (Lokale Ontwikkeling Strategie) doorgenomen. Op basis hiervan hebben zij elk gebied een aantal vragen gesteld ter verduidelijking van gemaakte keuzes in de Lokale Ontwikkeling Strategie.
- *Rond* 11 september: feedback van de selectiecommissie op de LOS-en gaat naar de Local Action Groups (LAG)
- *Rond* 28 september: deadline indienen definitieve LOS waarin de feedback is verwerkt. Uiterlijk 29 september dienen we onze reactie, en beantwoording van de vragen, weer in bij de beoordelingscommissie.
- 12 oktober: tweede bijeenkomst van de selectiecommissie, waar de aangepaste LOS-en worden besproken
- 27 oktober: definitief advies van de selectiecommissie aan GS over welke LOS-en te honoreren.
- 7 november: GS besluit
- 6 weken bezwaarperiode
- 26 december: definitief GS besluit
- Januari 2024: eerste openstelling voor de LEADER-gebieden.

Wij houden u op de hoogte van de beoordeling van de LOS van ons gebied en een eventueel vervolg.

Bijlage
Bijlage 1: CONCEPTVERSIE LOS